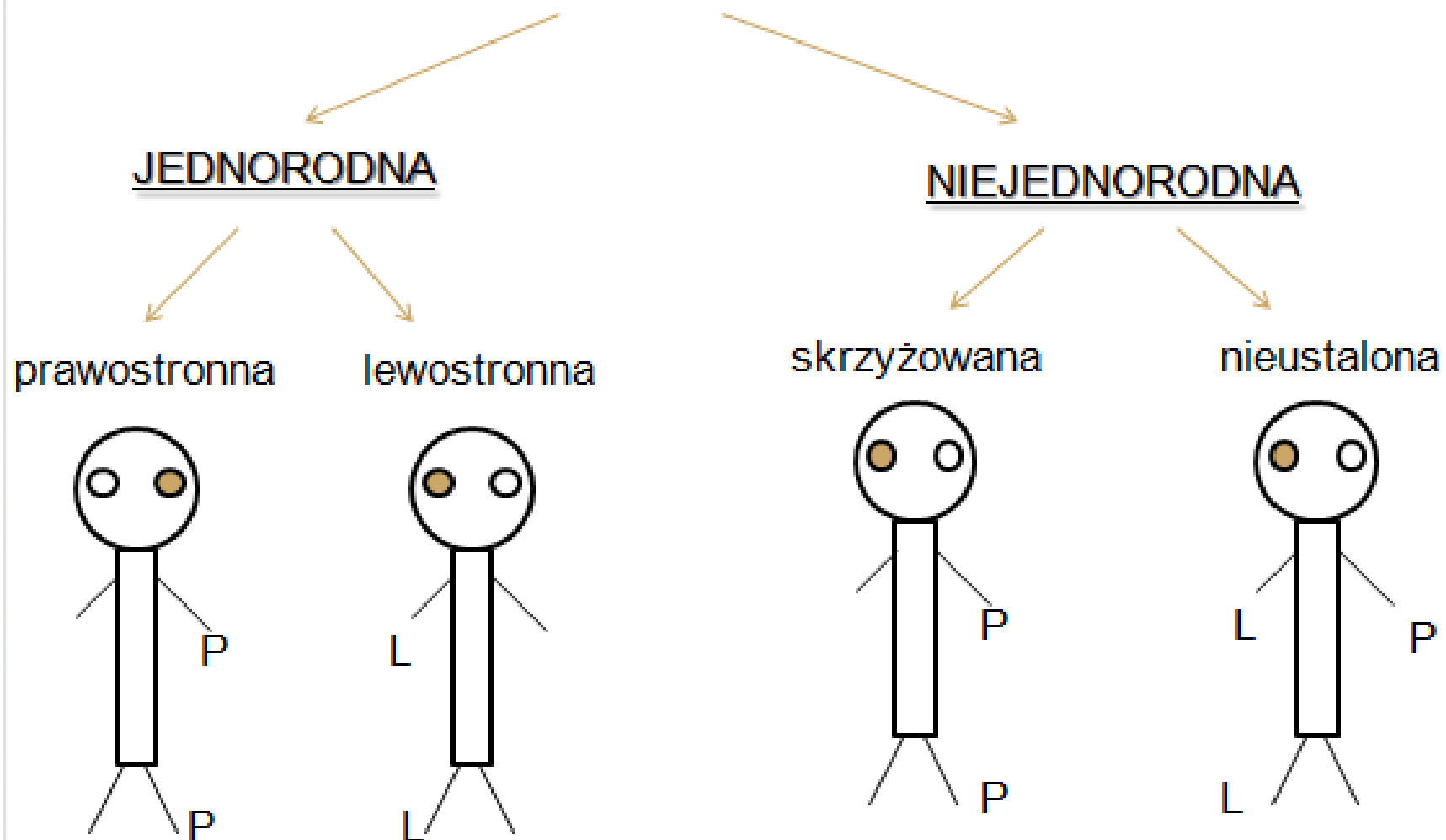

LATERALIZACJA

Rodzaje lateralizacji

Mózg ludzki stanowi część ośrodkowego układu nerwowego. Jego główną funkcją jest sterowanie wszystkimi procesami zachodzącymi w organizmie. Mózg nie jest symetryczny ani pod względem strukturalnym, ani funkcjonalnym. **Każda z półkul posiada własne większe lub mniejsze predyspozycje do wykonywania określonych zadań.** Badania wykazują, że każda półkula specjalizuje się w pewnych funkcjach, wykonując je szybciej, sprawniej lub lepiej niż półkula przeciwległa. Podział funkcji mózgowych na lewą i prawą półkulę wynika z ich odmiennego sposobu pracy, organizacji i interpretacji bodźców. **Lateralizacja** to zjawisko przewagi/ dominacji prawej lub lewej ręki, nogi, oka i ucha w wykonywaniu czynności i odbieraniu bodźców. Badania mózgu udowodniły, że jej formowanie się ma wpływ na przebieg lateralizacji półkul mózgowych, której konsekwencją powinna być przewaga lewej półkuli dla przetwarzania języka. **Niezakończony proces lateralizacji ma negatywny wpływ na rozwój dziecka, zwłaszcza na tempo i poziom opanowania języka.**

półkula
prawa

półkula
lewa

muzyka
rytm, rymy
obrazy
wyobraźnia
zdolności
muzyczne, plastyczne
kontroluje
lewą stronę ciała

wykorzystywana jest przy czynnościach, które wymagają
wyobraźni, wizualizacji, słuchania muzyki.

Jest bardziej aktywna gdy człowiek się wypowiada,
w pamięci, **pisze, myśli** logicznie albo uważnie słucha.

mowa
liczenie $1+2$
logiczne
myślenie
szeregowanie
zdolności
matematyczne
kontroluje
prawą stronę ciała

Ala

Dlaczego należy wybrać dominującą rękę?

Badania mózgu wykazały, że wybór dominującej ręki (prawa lub lewa) u dziecka pozwala ukształtować się lewej półkuli jako dominującej dla przetwarzania zadań językowych. Niestety lokalizacja funkcji mowy w prawej półkuli prowadzi do zajęcia przez te funkcje obszarów przetwarzających zadania przestrzenne, co dezorganizuje pracę tej półkuli mózgu. Prowadzi też do licznych przekłamań w analizowaniu informacji językowych, ponieważ prawa półkula opracowuje dane holistycznie i według programu *przez podobieństwo*, przez co mało zróżnicowane informacje są odbierane jako identyczne.

Jakie są skutki oburęczności?

Trudności w koncentracji, nadaktywność ruchowa, kłopoty z zasypianiem, zaburzenia sekwencji ruchów (trudności np. w ubieraniu się), problemy artykulacyjne, opóźniony rozwój mowy, trudności z zapamiętywaniem nowych słów i poleceń (zwłaszcza w hałasie), preferencja obrazów i dźwięków niewerbalnych w stosunku do dźwięków mowy, łatwość w zapamiętywaniu melodii a nie słów (chyba że chodzi o teksty reklam), trudności z rozumieniem kontekstowo-sytuacyjnym, trudnościami z różnicowaniem podobnych głosek, niechęcią do słuchania czytanych tekstów, brakiem rozumienia i samodzielnego zadawania pytań.

Jakie są skutki lewouszności?

Lewe ucho dziecka jest dominujące w odbieraniu bodźców słuchowych zamiast ucha prawego. Nie jest to sytuacja korzystna, gdyż dźwięki pokonują wtedy dłuższą drogę do ośrodka słuchu w prawej półkuli mózgu. To minimalne opóźnienie może skutkować trudnościami w płynnym mówieniu, uczeniu się języków obcych, skupianiu się i rozumieniu przekazów językowych w hałasie oraz poprawnym powtarzaniu i zapamiętywaniu nowych słów czy sekwencji poleceń.

Jakie są skutki lewooczności?

Lewe oko dziecka jest dominujące w odbieraniu bodźców wzrokowych. Nie jest to sytuacja korzystna, gdyż oczy poruszają się wtedy częściej w kierunku od prawej do lewej. U dzieci lewoocznych przeważa prawopółkulowe przetwarzanie informacji według programu *przez podobieństwo*, co skutkuje trudnościami w: różnicowaniu podobnych liter (*p, b, d, g* lub *n, u, w, m* itd.); układaniu historyjek obrazkowych; składaniu obrazków z części; zapamiętywaniu nazwisk, terminów i nazw geograficznych oraz w przepisywaniu, gdyż dziecko odczytuje znaczenie wyrazu, nie przetwarzając jego obrazu.

Jakie są skutki lateralizacji skrzyżowanej?

Dziecko zamiast lateralizacji jednorodnej, czyli dominujących – ręki, nogi, ucha i oka wyłącznie prawych lub lewych, ma lateralizację mieszaną, np. dominujące lewe ucho i oko, ale prawą nogę i rękę. Taka sytuacja nie jest zbyt korzystna dla dziecka i może być przyczyną trudności w nabywaniu języka pisanego i mówionego.

Źródła:

Cieszyńska J., Wczesna diagnoza i terapia zaburzeń autystycznych. Metoda krakowska, Kraków 2011

Cieszyńska- Rożek, Metoda krakowska wobec zaburzeń rozwoju dzieci, Kraków 2013.

